

Náučný chodník Oblík

Kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Geomorfologická jednotka:	Slanské vrchy
Geologická jednotka:	sopečné pohorie
Chránené územie:	národná prírodná rezervácia Oblík
Prístup:	bus Petrovce, ZŠ a pešo po žltej turistickej značke na Lúku za Oblíkom asi 4,3 km (s prevýšením 370 m); resp. bus Hermanovce nad Topľou, otoč. a pešo po modrej turistickej značke na Lúku za Oblíkom asi 4,2 km (s prevýšením 360 m)
Východisko:	(Petrovce alebo Hermanovce n. T.) Lúka za Oblíkom s lesníckou chatkou
Trasa:	(Petrovce alebo Hermanovce n. T.) Lúka za Oblíkom - okruh svahmi okolo Oblíka
Dĺžka, prevýšenie:	2,5 km, prevýšenie 180 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	4
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Prístup na náučný chodník po žltej alebo modrej turistickej značke.

Rok otvorenia: 1995

Aktuálny stav: (Drevené) informačné panely sú nečitateľné, vyžadujú obnovu (2021).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: ŠOP SR - Regionálne centrum ochrany prírody Prešov, Švábska 4, 080 05 Prešov, tel. 051 / 7732 713

Upozornenie: Celá trasa náučného chodníka vedie národnou prírodnou rezerváciou s 5. stupňom ochrany prírody, kde je možné pohybovať sa iba po vyznačenom náučnom chodníku. To znamená, že vrcholová časť Oblíka nie je turisticky prístupná.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vzhľadom na nečitateľné informačné panely a zle priechodný terén vhodný pre terénne vyučovanie v obmedzenej miere. Je možné spojiť s absolvovaním blízkeho náučného chodníka Telekia.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Petrovce. Maličká obec ležiaca severozápadne od Vranova nad Topľou v Beskydskom predhorí na severovýchodnom úpätí Slanských vrchov v údolí Hlbokého potoka. Vznikla v prvej polovici 14. storočia - založili ju usadlíci so šoltýsom Petrom podľa zákupného práva. Prvýkrát sa písomne spomína ako Peterwagas v roku 1412. Názov Petrovce sa používa od roku 1920. V roku 1944 si nad obcou zriadili svoju základňu partizáni z partizánskej skupiny Čapajev, pri obci bolo partizánskej letisko. Fašistické vojsko obec 7. septembra 1944 vypálilo. V obci stojí moderný evanjelický kostol z roku 1997.

Hermanovce nad Topľou. Obec severozápadne od Vranova nad Topľou v Beskydskom predhorí na severovýchodnom úpätí Slanských vrchov tiahnuca sa pozdĺž Hermanovského potoka. Založil ju šoltýs Herman s roľníckymi usadlíkmi na nemeckom zákupnom práve. Prvá písomná zmienka je z roku 1399 a vzťahuje sa na zemplínsku časť obce, patriacej k panstvu Čičva. Potok delil obec na dve časti patriace do rôznych stolíc - Šarišskej a Zemplínskej. V roku 1882 boli obe obce s rovnakým názvom zlúčené a celá obec sa stala súčasťou Šarišskej stolice. V druhej polovici 19. storočia sa tu nachádzali tri chudobné mlyny, v chotári sa ťažila železná ruda, v rokoch 1817 - 1821 tu pracovala manufaktúra na výrobu kameninového tovaru. V obci sú tri kostoly: rímskokatolícky (pôvodne drevený z roku 1438), evanjelický a. v. (1993) a zborový dom Cirkvi bratskej (2003).

Národná prírodná rezervácia Oblík. Chránené územie v severovýchodnej časti Slanských vrchov západne od Hermanoviec nad Topľou vyhlásené v roku 1964 vo vrcholovej časti (cca nad 600 - 700 m n. m.) výrazného kužeľovitého vrchu Oblík (925 m n. m.) na ochranu zriedkavého geologického javu - obnaženého dioritového lakolitu (nejde o sopečný kužeľ!) - s výskytom spoločenstiev skupín lesných typov *Fraxineto-Aceretum* a *Tiliето-Aceretum*, využité ako vedeckovýskumný objekt pre potreby lesného hospodárstva. Na (neprístupnom) vrchole sú skalné bloky a mozaikovitý porasty lesných

spoločenstiev v závislosti od expozície a nadmorskej výšky. Na vrchole sú to jaseňovo-javorové lesy, na južných expozíciách lipovo-javorové, na severnej expozícii bučiny. Pomenovanie vrchu predurčila jeho forma. Ide o lakolit - magmatické teleso bochníkovitého tvaru, ktoré utuhlo pod povrchom vo vrstvách usadených hornín, do ktorých vnikla magma v čase vulkanickej činnosti v širšom okolí. Následne bol z týchto odolných nadložných slabo spevnených alebo nespevnených hornín (pieskovcov a ílovcov) vypreparovaný eróziou a denudáciou vonkajšími geomorfologickými činiteľmi. Rezervácia je súčasťou územia európskeho významu Šimonka a chráneného vtáčieho územia Slanské vrchy (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000). Archeologické nálezy svedčia o osídlení svahov Oblíka už v dobe železnej. Počas druhej svetovej vojny v tejto oblasti operovali početné partizánske jednotky, konkrétne oddiel Čapajev od februára 1944 (viac k tejto téme poskytuje neďaleký lesný náučný chodník Herlica).

Slanské vrchy. Mohutné, prevažne zalesnené pohorie na východnom Slovensku s pretiahnutým pôdorysom severo-južného smeru, dlhé asi 50 km s max. šírkou okolo 15 km, zužujúce sa na dvoch miestach - v oblasti Dargovského priesmyku a Slanského sedla - len na 1 - 2 km. Zaberá územie medzi Vyšnou Šebastovou, Herľanmi, Skárošom, Kazimírom, Zámutomom a Okružnou. Južné, asi 28 km dlhé ohraničenie pohoria (medzi Skárošom a Kazimírom) tvorí slovensko-maďarská štátna hranica, za ktorou pokračuje ešte v dĺžke zhruba 10 km ako Szalánci-hegység. Pohorie s hrasťovou štruktúrou, vyzdvihnuté pozdĺž severo-južných okrajových zlomov, budujú v prevažnej miere neogénne andezity a ich pyroklastiká, len ojedinele v južnej časti dacity. Priečne zlomy pohorie členia na nerovnako vyzdvihnuté časti - podcelky -, z ktorých najvyšším je Šimonka (1 092 m n. m.) na severe pohoria. V strednej časti sú na niekoľkých miestach obnažené intrúzie dioritového porfyritu. Odrazom stratovulkanickej a mladšej hrasťovej stavby je silno členitý hornatinový reliéf so skalnými hrebeňmi a bralami na vyvetrávajúcich lávových prúdoch a s odlesnenými kotlinkami (Zlatobanská, Lúčinská, Banská) a brázdami (Salašská) s hladko modelovaným reliéfom na komplexoch relatívne menej odolných tufov. Pre uvedené horninové kombinácie a členitý reliéf je typický výskyt zosuvov. V najužších častiach na juhu pohorie križujú dopravné komunikácie medzinárodného významu - Dargovským priesmykom (473 m n. m.) vedie cesta I. triedy 19 z Košíc na slovensko-ukrajinskú hranicu vo Vyšnom Nemeckom a Slanským sedlom (312 m n. m.) prechádza viackolajná železničná trať 190 Košice - Čierna nad Tisou.

Názvy informačných panelov

V roku 2021, v čase našej návštevy, boli texty na paneloch nečitateľné.

